

Dansk pædagogisk forsknings repræsentation i internationale databaser 1

Af Michael Søgaard Larsen

Dansk pædagogisk forskning er indholdsmæssigt, videnskabsteoretisk og metodisk en ganske sammensat størrelse. Den undersøgelse, der her rapporteres første del af, handler **ikke** om forskningens indholdsmæssige, videnskabsteoretiske eller metodiske karakter. I denne undersøgelse¹ er dansk pædagogisk forskning slet og ret operationelt defineret som det, pædagogiske forskere skriver i egenskab af pædagogiske forskere.

Dansk pædagogisk forskning er ikke uden sine internationale forudsætninger. Så vidt vides, er der dog ingen, der empirisk har undersøgt, hvem danske pædagogiske forskere citerer. Det er derfor kun forsøgsvis, at dansk pædagogisk forskning kan karakteriseres som hvilende på et grundlag af kontinental pædagogisk forskning (primært tysk, men også fransk) angelsaksisk pædagogisk forskning (primært engelsk og amerikansk) og pædagogisk forskning fra Norden (primært norsk og svensk).

I pædagogisk forskning i almindelighed og i dansk pædagogisk forskning i særdeleshed er det en væsentlig side ved selve forskningsprocessen at tænke den aktuelle forskning ind i (eventuelt i kontrast til) en ramme af eksisterende forskning både indholdsmæssigt, videnskabsteoretisk og forskningsmetodisk.

Forskerne har flere muligheder for at gøre dette. Eksempelvis:

- løbende at følge med i kernetidsskrifterne på forskningsfeltet
- deltage i internationale konferencer
- bruge et personligt netværk eller hvad forskeren selv allerede ved om feltet
- afsøgning af fagbibliografiske databaser

Ekspllosionen i litteraturmængden har i stigende omfang medført, at afsøgning af fagbibliografiske databaser er blevet en almindelig del af forarbejdet

til pædagogisk forskning både i Danmark og i udlandet.

Det er derfor et relevant spørgsmål at stille, hvordan repræsentationen af dansk pædagogisk forskning er i de internationale fagbibliografiske databaser. Hvad og hvor meget vil udenlandske pædagogiske forskere kunne finde, når de afsøger (eller får afsøgt) disse databaser? De stillede spørgsmål handler om forskningens tilgængelighed.

Desuden er det i forlængelse heraf relevant at spørge, hvad og hvor meget af dansk pædagogisk forskning der bliver citeret internationalt? De stillede spørgsmål angår forskningens internationale anvendelse.

I undersøgelsen rettes søgelyset således mod visse virkninger af dansk pædagogisk forskning i internationale fagbibliografiske databaser og i international pædagogisk forskning.

I denne, den første af to artikler om undersøgelsen, behandles de kvantitative sider ved de stillede spørgsmål. I en senere artikel vil der blive set på de kvalitative sider.

METODE

a/ Datamaterialet

Grundmaterialet i undersøgelsen er de trykte årsberetninger for hver af tre forskningsinstitutioner på det pædagogiske fagområde. De tre institutioner, der indgår er Danmarks Lærerhøjskole, Danmarks Pædagogiske Institut og Institut for Pædagogik, Københavns Universitet.²

Årsberetningerne fra 1980 til og med 1990 er medtaget. Der er således tale om et helt årti's pædagogisk forskning. De tilfældige fluktuationer, der kan være fra år til år i publiceringen af forskningsresultater, er der dermed taget højde for. Ved at gå så langt tilbage som 1980 er der taget mere end rimelige hensyn til, at der i reglen går nogen tid før forskning afsætter spor i internationale

databaser. Dette er samtidig årsagen til, at de sidste par års forskning ikke er medtaget.

Materialet udgør en meget stor del af den samlede danske pædagogiske forskning i tiåret. I en oversigt over dansk pædagogisk forskning fra 1988 opgives det daværende samlede antal fastansatte ved forskningsinstitutionerne med pædagogisk forskning som primært arbejdsområde som 230, hvortil kan lægges 30 stipendiater. Dvs ialt 260.³

I 1988 var der på Danmarks Pædagogiske Institut 18 forskere, på DLH 199 forskere og på Institut for Pædagogik 12 forskere. Undersøgelsesmaterialet må således skønnes at dække langt størstedelen af dansk pædagogisk forskning. I 1988 var ca. 88% af de fastansatte forskere og stipendiater med pædagogisk forskning som primært arbejdsområde (dvs hvor 40% eller mere af arbejdstiden bruges hertil) ansat ved én af de tre institutioner.

Der er således forskningsinstitutioner med pædagogisk forskning, der **ikke** indgår i undersøgelsesmaterialet. Disses aktiviteter udgør dog kun en lille del af den samlede danske forskningsindsats på det pædagogiske forskningsområde. Blandt de væsentligere af disse mindre pædagogiske forskningsmiljøer, der ikke indgår i materialet kan nævnes institutter på RUC, AUC og Handelshøjskolen i København samt dele af Socialforskningsinstituttet. Desuden uden for forskningsinstitutionernes kreds Udviklingscenter for Folkeoplysning og Voksenundervisning. Når der i det følgende tales om dansk pædagogisk forskning er disse institutioner således ikke inkluderet. Det kan ikke udelukkes, at repræsentationsmønstret i internationale databaser for disse institutioners pædagogiske forskning er helt anderledes end de her fundne resultater. Dette ikke mindst fordi den pædagogiske forskningsprofil for de ikke medtagne institutioner er ganske forskellig fra de medtagne institutioners.

b/ Datamaterialets behandling

Fra de trykte årsberetninger fra de tre undersøgte institutioner er alene medtaget oplysningerne om de

skriftlige arbejder, som medarbejderne alene eller sammen med andre har fået skrevet/publiceret i årets løb. **Pædagogisk forskning er i denne undersøgelse defineret operationelt som de dokumenter, der nævnes i årsberetningerne i det undersøgte tiår.**

Teksten med dokumentbeskrivelserne er blevet bragt på edb-form ved brug af en HP-scanner og programmet Percieve.⁴ Det anvendte software har den egenskab, at det kan "lære" at læse de forskellige skrifttyper, der er i de forskellige årsberetninger: Softwaret spørger, hvordan et bestemt tegn skal opfattes, hvis det ikke kan bestemme tegnet. Der er derefter læst grundig korrektur på det indlæste materiale.

Materialet er derpå blevet indlagt i små databaser: én database for hvert år for hver af de tre deltagende institutioner: Hver dokumentbeskrivelse fra årsberetningerne er blevet til en post med fast struktur f.eks.:

*a Nordenbo *b Sven Erik
*c Refleksivitet og pædagogisk teori
*d Et bidrag til refleksivitetsargumentets typologi
*i Psyke og logos nr 2
*j 1982
KU

Data er blevet organiseret i forhold til det neden-nævnte fulde format:

*a Efternavn
*b Fornavn(e)
*c Titel
*d (evt.) Undertitel
*e Serietitel (evt nr)
*f (evt) Antologiens titel og evt redaktør
*g Trykkested
*h Forlag
*i Tidsskrifttitel nr x
*j Publikationsår
forfatters tilknytningssted

Et væsentligt biprodukt af denne undersøgelse: databaser over institutionernes samlede skriftlige produktion i tiåret kan dermed stilles til rådighed.

Fra de nævnte baser er der derefter skabt nogle registre:

- registre over forfattere i de enkelte år på hver af de tre institutioner.
- registre over alle forfattere på hver af de tre institutioner.

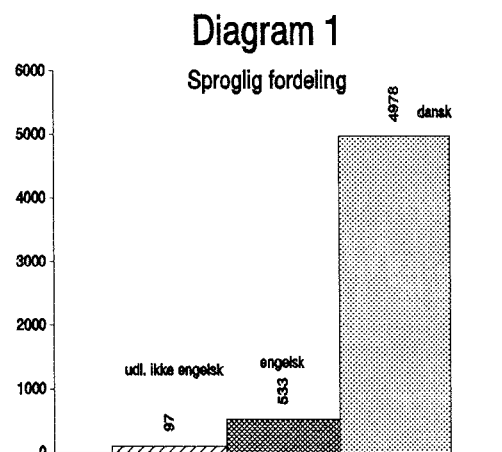
Det er de sidstnævnte registre, der er blevet brugt på søgning i de internationale databaser.⁵

c/ Datamaterialets karakter og omfang

Det samlede antal af dokumenter (poster) er 5608.

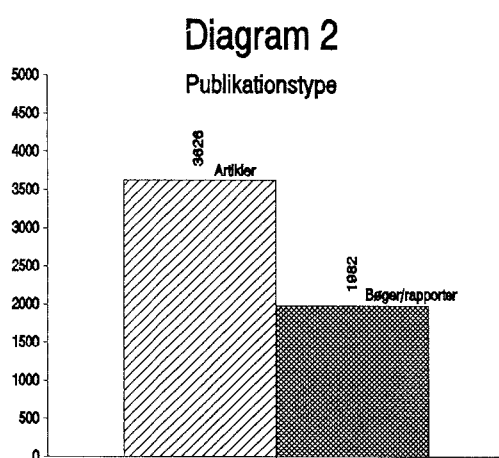
På tværs af de tre institutioner kan der iagttages en kraftig vækst i det årlige antal dokumenter fra starten af 80'erne til slutningen af 80'erne.

Da sagen nu drejer sig om repræsentation i international sammenhæng, er det kun passende at se på fordelingen sprogligt set af dokumenterne. Dette fremgår af diagram 1.



Langt den overvejende del af den pædagogiske forskning publiceres på dansk. Når der publiceres på udenlandsk sprog er det i ca 84 % tilfælde på engelsk. Dette danner en del af baggrunden for, at der i det følgende alene er søgt i angelsaksiske og nordiske internationale databaser.

En yderligere opdeling af materialet efter dokumenttyper er vist i diagram 2.



Det fremgår, at ca. 2/3 af den pædagogiske forskning publiceres som artikler.

En yderligere opdeling i materialet er mulig, men tidsmæssig uoverkommelig - idet den ville forudsætte gennemgang af hvert enkelt dokument. Så hvor interessant det end måtte være, også i forhold til det internationale spørgsmål, der rejses her, er der ikke her søgt opdelt i kategorier, hvor mere kvalitative forhold spiller ind.

Der kan dog peges på, at mange af dokumenterne har klar karakter af forskningsrapportering, andre igen er af mere forskningsformidlende art, endelig er nogle dokumenter blot at betragte som debatindlæg f.eks. i aviser.

Der er mange eksempler på, at der i tiåret er samarbejdet på tværs af de tre undersøgte institutioner. I forhold til en undersøgelse, hvor data holdes op mod internationale databaser, rejser det problemet om, hos hvilken institution et fund i en international database skal tælle. Da der ikke kan gives klare principper for dette, er det i det følgende blevet valgt at opgive alle data som samlede resultater på tværs af de tre institutioner.

Antallet af forfattere, der indgår i undersøgelsen er 804. Dette tal er langt større end antallet af fastansatte forskere på de tre institutioner. Baggrunden herfor er, at alle, der optræder som forfattere i årsberetninger, er med i undersøgelsen. Dette betyder, at både løstansatte forfattere og medforfattere i form af forfattere ansat ved andre institutioner også indgår i undersøgelsen. Det giver en større sikkerhed ved søgning i databaser, idet et dokument med flere forfattere ikke nødvendigvis kan findes under alle forfatterne. Samtidig betyder det, at en del fund af forfattere fra andre institutioner ikke kan indgå som resultater i undersøgelsen, fordi de ikke har noget med én af de tre forskningsinstitutioner at gøre. For at få større sikkerhed for at få alt med søges der altså på alle forfattere. For at få større sikkerhed for ikke at få for meget med skal fundene derefter holdes op mod de originale årsberetningsdata.

d/ De internationale databaser

Der findes i tusindvis af databaser. I denne undersøgelse indgår kun internationale databaser, der udelukkende eller for en stor del indeholder oplysninger om pædagogisk forskning⁶. Det vil sige, at der er søgt i sådanne databaser, som med stor sandsynlighed ville blive afsøgt, hvis et pædagogisk sagforhold skulle undersøges internationalt. I det følgende beskrives kort de databaser, der indgår i undersøgelsen.

ERIC (Educational Resources Information Center) er langt den største og mest brugte pædagogiske database. Den indeholder op mod en million bibliografiske poster. Basen dækker hele det pædagogiske

ske fagområde. Basen er international, men langt de fleste dokumenter, der beskrives i basen, er engelsksprogede.

ERIC dækker omkring 750 pædagogiske tidsskrifter. Basen dækker ikke forlagsproducerede bøger, men rapporter herunder forskningsrapporter indgår. Materialet i ERIC er fra 1966 og fremefter.

ECER (Exceptional Child Education Resources) er en bibliografisk database der alene dækker opdragelse, undervisning og uddannelse af mennesker, der er specielle. Dvs. basen dækker forskellige handicapgrupper samt højtbegavede. I basen er der ca. 75.000 poster. ECER beskriver tidsskriftartikler, rapporter, afhandlinger og forlagsproducerede bøger. Det behandlede materiale er fra 1966 og fremefter.

BEI (British Education Index) er som ERIC en bibliografisk database, der dækker hele det pædagogiske fagområde. Den er dog langt mindre, idet den indeholder omkring 70.000 poster. Basen dækker 250 internationale og britiske pædagogiske tidsskrifter. Derudover dækkes doktorafhandlinger mv. i pædagogik. Materialet i BEI er fra 1950 og fremefter.

PEPSY (PEdagogikk og PSYkologi) er en bibliografisk database, der dækker den nordiske pædagogiske litteratur, hvad enten denne er i tidsskrifter, i forlagsproducerede bøger eller i rapporter. I PEPSY er der lidt over 30.000 poster. PEPSY dækker materiale fra 1980 og fremefter, men danske data i PEPSY er der først fra 1984.

EUDISED R & D er i modsætning til de fire førstnævnte databaser ikke en bibliografisk database, men en projektdatabase. I basen beskrives pædagogiske forskningsprojekter fra de europæiske lande. Desuden indeholder basen beskrivelser af europarådets egne dokumenter inden for pædagogik. Der er ca. 10.000 poster i basen. Basen indeholder materiale fra 1976 og fremefter.

SSCI (Social Science Citation Index) er en international tværfaglig database som også dækker

pædagogisk forskning. Basen er opbygget på en sådan måde, at det er muligt at søge på citationer. Dvs. at finde frem til om givne forfattere og dokumenter bliver citeret. Basen har et indhold på omkring 2.000.000. poster. Der er poster i basen fra 1972 og fremefter.

AHS (Arts & Humanities Search) er en tværfaglig humanistisk database, der også giver mulighed for citationssøgning. Der er ca. 1.300.000 poster i basen fra 1980 og fremefter.

Udover de ovennævnte databaser har det været overvejet at foretage søgning i en fransk base og i tre tyske baser (SIGLE, FORIS og SOLIS). Det meget lille antal fransksprogede dokumenter i dansk pædagogisk forskning overflødiggør søgning i en fransk base. Der er også få tysksprogede dokumenter, men dog lidt flere. Som en stikprøve er der derfor foretaget søgning på alle forfattere fra Institut for Pædagogik ved Københavns Universitet i de tre nævnte tyske baser. Da der ikke blev fundet noget ved denne søgning, er det blevet valgt at se bort fra de tyske baser.

e/ Søgning i databaserne

Til rådighed for søgning har været de tidligere nævnte registre med i alt 804 forfatternavne.

I de bibliografiske databaser er hvert enkelt forfatternavn blevet slået op i forfatterindexet. Dette har givet mulighed for at fange nogle af stavfejlene i databasernes forfatterregistre.

Herunder er et eksempel på hvordan der er slået op i de bibliografiske baser (søgningen er fra BEI):

?e au=skov p.

Ref	Items	Index-term
E1	2	AU=SKOLNIK MICHAEL L.
E2	1	AU=SKOLNIK, MICHAEL L.
E3	0	*AU=SKOV P.
E4	1	AU=SKOV, P.
E5	3	AU=SKOVSMOSE OLE
E6	2	AU=SKRIMSHIRE ANGELA
E7	2	AU=SKULL J.B
E8	3	AU=SKUSE DAVID
E9	3	AU=SKUTNABB-KANGAS TOVE
E10	2	AU=SKUY MERVYN
E11	2	AU=SKUY, MERVYN
E12	1	AU=SKY THEODORE

Enter P or E for more

?s e4

S7 1 AU="SKOV, P."

?t

7/2/1

00134947 SUBFILE: British Education Index (BEI)

Attitudes to school in Denmark

Florander J., Skov, P.

International Review of Education; Vol31,-
no.3:85

PUBLICATION YEAR(S): 1985

PHYSICAL DESCRIPTION: p303-322

LANGUAGE: English COUNTRY OF PUB-

LICATION: Netherlands

NOTES:

Primary Secondary Education

DESCRIPTORS:

Educational Policy; Educational Development;
Educational Administration

IDENTIFIERS: Denmark

I projektdatabasen har det været muligt at gå den genvej direkte at søge på navnene på de tre forskningsinstitutioner i et forskningsinstitutionsindex.

I citationsdatabaserne er der på parallel vis som ved de bibliografiske baser slået op på forfatternavnene, men her i citationsindexene.

Der er foretaget download af alle søgninger, så at både søgehistorie (hvad og hvordan der er søgt) og søgeresultater er til rådighed.

f/ Efterbehandling af søgeresultater

Som tidligere nævnt gør den valgte fremgangsmåde det nødvendigt at efterbehandle søgeresultaterne, for at sikre at disse faktisk også findes i grundmaterialet, årsberetningerne.

Søgeresultaterne blev efterbehandlet for hver af de tre institutioner for sig. For hvert sæt af søgeresultater blev der sammenholdt med grundmaterialet.

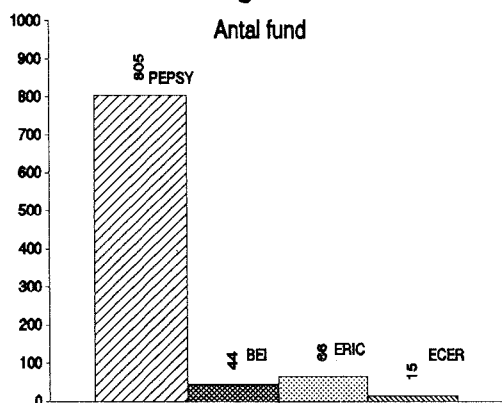
Dette førte til, at adskillige søgeresultater måtte slettes, fordi de intet havde med de tre institutioner at gøre. De hyppigste tilfælde af dette var de tilfælde, hvor forfattere fra de tre institutioner delte navn med andre. Søgeresultater baseret på disse andre måtte naturligvis slettes. Desuden var der mange tilfælde af søgeresultater, hvor forfatterne var fra andre institutioner, uden at der var tale om medforfattersskab med en ansat på én af de tre institutioner. Også i sådanne tilfælde måtte der slettes.

Den nævnte nødvendige efterbehandling af data var ganske tidskrævende, men kunne dog udføres ved brug af edb. Alternativet til denne efterbehandling ville have været i hver enkelt af de afsøgte databaser at søge efter ikke de 804 forfattere, men efter hvert enkelt af de 5608 dokumenter. Omkostningerne og tidsforbruget ved online søgninger i et sådant omfang ville totalt have sprængt rammerne for denne undersøgelse.

RESULTATER

For at starte med det enkleste først. I projekt-databasen EUDISED R & D er der fra den undersøgte periode beskrivelser af 53 forskningsprojekter fra de tre institutioner.

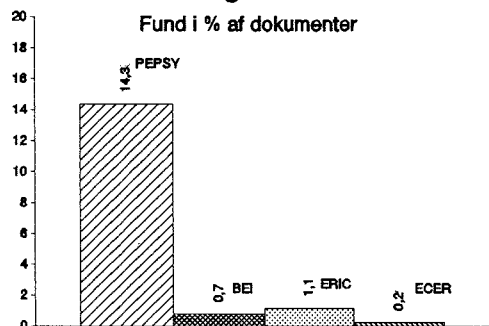
Diagram 3



I diagram 3 er gengivet antallet af fund i de fire bibliografiske baser.

I diagram 4 og 5 vises % fund i forhold til det samlede dokumentantal og i forhold til det samlede antal udenlandsprogede dokumenter.

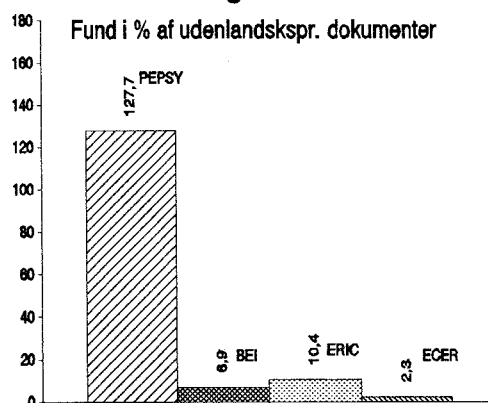
Diagram 4



Der er klart flest fund i PEPSY og klart færrest i ECER.

Ikke særlig overraskende er PEPSY det bedste sted at søge efter dansk pædagogisk forskning. En repræsentation i PEPSY på ca. 14% er dog mindre end forventet, også selv om der tages højde for, at der først kom dansk input i PEPSY i 1984.

Diagram 5



Repræsentationen af dansk pædagogisk forskning i de andre databaser er ikke omfattende. At kun ca. ét ud af 100 dokumenter kommer i ERIC er ikke meget. At kun hver tiende fremmedsprogede dokument kommer i ERIC, kan heller ikke anses for nogen stor dækning.

Når der i PEPSY registreres ca. 127% i forhold til den udenlandsprogede litteratur hænger det sammen med, at PEPSY (også) registrerer dansksproget materiale. Dette sker stort set **ikke** i nogen af de andre undersøgte fagbibliografiske databaser.

Dansk pædagogisk forskningsrepræsentation i de internationale fagbibliografiske databaser kan følgelig set i forhold til forskningens samlede volumen betragtes som lille. Dog med den reservation, at der i PEPSY er rimelige chancer for at finde en større del af dansk pædagogisk forskning. Med andre ord, hvis man søger i ERIC, ECER,

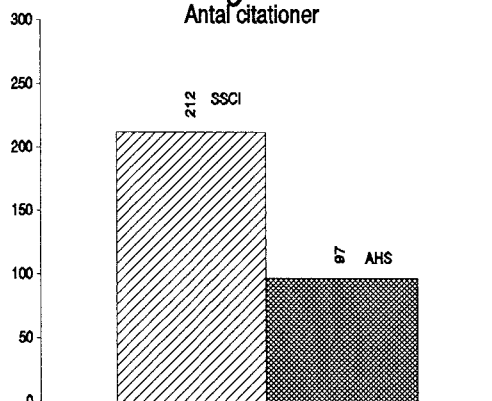
BEI eller for den sags skyld i EUDISED R & D, er der kun ringe chancer for at støde på dansk pædagogisk forskning.

tionsdatabaser er 184 svarende til ca. 3% af alle dokumenter og ca. 29% af de udenlandsprogede dokumenter.

Af tallene fremgår det, at der som helhed ikke kan dokumenteres nogen overvældende international brug af dansk pædagogisk forskning. Ses der nærmere på, hvilke dokumenter der citeres, viser det sig, at det næsten kun er udenlandsprogede dokumenter. Dette afspejler sig da også ved de meget små procenter på citationer i forhold til samlet dokumentantal.

Diagram 8 kan læses sådan, at der gennemsnitligt, for hver gang der skrives 6 udenlandsprogede dokumenter, vil forekomme to citationer registreret i SSCI og 1 citation registreret i AHS.

Diagram 6
Antal citationer



I Diagram 6 vises antallet af citationer. Diagram 7 og 8 viser % citationer i forhold til dels det samlede dokumentantal dels antallet af udenlandsprogede dokumenter.

Diagram 7
% citationer/dokumenter

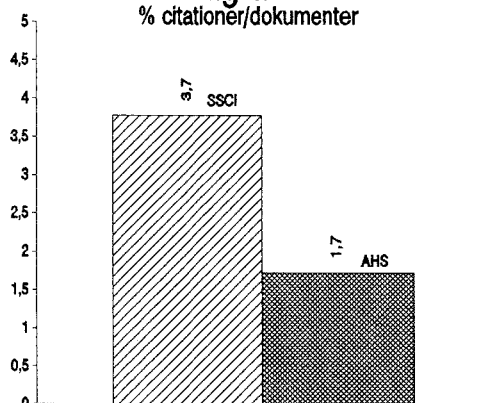
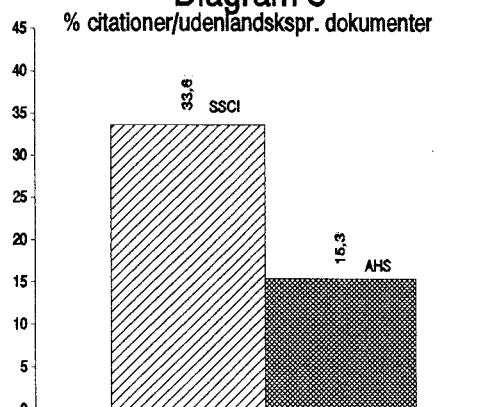


Diagram 8



Det antal citationer som dansk pædagogisk forskning giver anledning til er således i forhold til forskningens samlede volumen lille. Antal citationer er imidlertid ikke lille set i forhold til antallet af fremmedsprogede dokumenter.

Udover det samlede antal af citationer er antallet af dokumenter, der citeres af interesse. Det samlede antal citerede dokumenter på tværs af de to cita-

DISKUSSION

Denne undersøgelse lider af den for forskning tilsyneladende selvmodsigende afgørende svaghed, at den er den første af sin art ihvertfald i Nordeuropa. Der er i forbindelse med undersøgelsen blevet søgt efter tilsvarende store nationale undersøgelser på det pædagogiske fagområde, men forgæves. I andre fag og fagområder end det pædagogiske findes der sådanne undersøgelser. Men resultater herfra kan slet ikke overføres til pædagogikken.

Den nævnte svaghed består i, at der uden sådanne andre undersøgelser mangler sikre eksterne kriterier for vurderingen af resultaterne. Det ville have været særdeles nyttigt, at holde de her fundne resultater op mod tilsvarende resultater fra f.eks. Norge, Sverige og Benelux-landene. De foran afgivne vurderinger af omfanget af den danske pædagogiske forsknings repræsentation i de internationale pædagogiske databaser og antallet af citationer er alene afgivet ud fra interne kriterier. Der er alene set på omfanget af repræsentationen og antallet af citationer i forhold til den danske forsknings samlede volumen. Både repræsentation og antallet af citationer er blevet betegnet som lille. Det må understreges, at "lille" ikke nødvendigvis betyder "for lille" eller "utilstrækkelig."

Senere udenlandske og danske undersøgelser vil med denne undersøgelse som extern forankring kunne gå ind i en nærmere tolkning af dette forhold.

Der er tidligere redegjort nærmere for valget af de fagbibliografiske databaser og projektdatabasen. Baserne blev slet og ret valgt, fordi de vil blive brugt, hvis der overhovedet bliver foretaget søgning internationalt på et pædagogisk emne. Det er ikke ligegyldigt om dansk pædagogisk forskning er repræsenteret i dem.

Sagen forholder sig lidt anderledes med de to citationsdatabaser. De er ikke skabt specielt for det pædagogiske fagområde, men dækker begge

brede fagligt set over henholdsvis samfundsvidenskab og humaniora. Skal der foretages citationsforskning på pædagogisk forskning, er de to valgte baser dog ikke til at komme uden om. Der kan ikke peges på bedre alternativer. Citationsbaserne må tilsammen skønnes at dække citationerne i bl.a. langt de fleste af de engelsksprogede internationale pædagogiske tidsskrifter. Det gælder dog for citationsdatabaserne som for alle andre databaser: at der (i bedste fald) kun kan findes det, der er lagt ind i basen. Der skal med andre ord nok være en og anden forfatter, som er blevet internationalt citeret, uden at det fremgår af de to baser. Det er denne forfatters kvalificerede skøn, at det næppe er mange.

Det må understreges, at det ikke kun afhænger af dansk pædagogisk forskning, om denne bliver distribueret i de internationale fagbibliografiske databaser og i citationsdatabaserne. Optagelseskriterierne afgøres af databaseproducenterne og er forskellige fra base til base. I reglen går dog visse kriterier igen. F.eks. har databaseproducenterne i reglen en liste over overvågede tidsskrifter. Hvis der publiceres i et af disse, vil artiklen blive optaget i basen. Bl. a. derfor er der **ikke** grundlag for på basis af denne undersøgelse at konkludere om dansk pædagogisk forsknings kvalitet.

Pædagogisk forskning i almindelighed og dansk pædagogisk forskning i særdeleshed er en svært sammensat størrelse, hvor skik og brug svinger meget med hensyn til en del af de her undersøgte forhold.

Nogle pædagogiske forskningsområder har tradition for mange citationer andre har tradition for langt færre. Nogle områder er forskningsmæssigt "moderne" og citeres derfor hyppigt, andre er for tiden "umoderne" og citeres sjældent. Sådanne områdespecifikke forhold skal inddrages, hvis f.eks. antal citationer skal bruges som **en del af grundlaget** for kvalitetsvurdering af pædagogisk forskning.

Iøvrigt må det da heller ikke glemmes, at en større del af de danske forskningsmidler på det pædagogiske fagområde i de seneste år er blevet brugt til evalueringer af en sådan art, at internationale gennembrud stort set er umulige. I denne henseende er forskningen, hvad enten forskerne vil det eller ej, blevet mere national end international.

Der er stadig mange muligheder i det indsamlede datamateriale. I de fortsatte analyser af materialet vil der blive set nærmere på det fremmedsprogede materiale:

- Hvad karakteriserer den fremmedsprogede pædagogiske forskning Indholdsmæssigt, viden-skabsteoretisk og forskningsmetodisk?
- Hvilken karakteristik kan gives af de fremmed-sprogede dokumenter, der optages i de fagbi-bliografiske databaser?
- Hvilken karakteristik kan gives af de dokumen-ter, der citeres internationalt?
- Hvem er det der citerer hvem? Er det andre danskere, der citerer danskere internationalt, eller er det forskere fra andre lande?

Svar på spørgsmål som de stillede burde bl.a. kunne fungere som god praktisk vejledning til danske pædagogiske forskere.

Det må alt andet lige anses for et sundhedstegn hvis dansk pædagogisk forskning citeres meget internationalt. Spørgsmålet om citationshyppighed hænger en del, men ikke udelukkende sammen med, at dokumenterne er offentligt tilgængelige i databaser. Fra dansk side har vi blandt de her undersøgte baser kun direkte indflydelse på inputtet til EUDISED R & D og PEPSY. Dette taler for at bruge denne indflydelse til at prioritere arbejdet med disse baser. Også en generel forskningsdatabase som DANDOK's vil kunne få større betydning. Den største del af denne undersøgelses grundmateriale findes i dag ikke i DANDOK's base, men det bliver der nu rådet bod på.

Noter

1. Den foreliggende undersøgelse er gennemført med økonomisk støtte fra DANDOK. S.E.Nordenbo, P. Skov og B. Andresen alle medlemmer af DANDOKS referencegruppe for pædagogik skal have tak for værdifuld kritik og forslag til undersøgelsen undervejs.
2. Sidstnævnte institut er per 1.5 92 blevet en del af Institut for Filosofi, Pædagogik og Retorik, Københavns Universitet.
3. S.E. Nordenbo: Dansk Pædagogisk Forskning 1988. Dansk Pædagogisk Tidsskrift, 1988 nr.5.
4. Forskningsbibliotekar Christian Glenstrup skal have tak for sin værdifulde bistand hermed.
5. Per Lukman skal have tak for korrekturlæsning og den praktiske organisering af data.
6. En del af de internationale organisationers databaser falder dermed uden for behandlingen her. En redegørelse for de internationale organisationers uddannelsesdokumentation er givet i B. Andresen og M. Søgaard Larsen: Dokumentation uden grænser: Om internationale organisationers uddannelsesdokumentation. Uddannelse, 1989 nr. 10.